

UDENRIGSMINISTERIET

Samrådsspørgsmål F om privat finansiering af klima og verdensmål

Til:
Udviklingsministeren
Enhed:
BVB
Dato:
5-9-2019
Sag: 2019 - 32197

TALEPUNKT

Tak for invitationen til dette samråd og for spørgsmålene om finansiering af klima og verdensmål.

Jeg er meget glad for at få lov til at diskutere de emner med udvalget. Vi er stadig en ny regering, og det giver os vigtige input til det videre arbejde. Så tak for det.

Der er ingen tvivl om, at Danmark skal have en ny retning – også på klimaområdet. Vi har tårnhøje ambitioner. Danmark skal vise internationalt lederskab og det kræver nye mål og nye metoder - både herhjemme og internationalt.

Vores lederskab starter ved at vi går foran med det gode eksempel. Regeringen satte derfor som noget af det første en ambitiøs målsætning om at mindske drivhusgasudledningen med 70 pct. i 2030.

Men vi har også klart meldt ud, at ambitionerne ikke kun gælder vores arbejde i Danmark. Vi vil blandt andet styrke det grønne diplomati, og i EU vil vi arbejde for ambitiøse reduktionsplaner.

Og så skal vores udviklingssamarbejde være grønnere.

Der er stillet fire spørgsmål i alt. Jeg vil besvare de to første samlet og derefter svare på spørgsmål C og D.

[Svar på spørgsmål A og B: "A) Hvad mener ministeren om denne problemstilling?" og " B) Hvor store private investeringer mener ministeren, at de offentlige midler i Klimainvesteringsfonden indtil nu har genereret?"]

Lad mig slå fast, at private investeringer ikke alene kan håndtere alle problemer i udviklingslandene. Det synes jeg faktisk, vi har brug for en klar erkendelse af. Og måske har retorikken omkring den private finansiering været for rosenrød. Når det kommer til verdensmålene er der ikke nogle hurtige løsninger – heller ikke private investeringer.

Når det er sagt, så tror jeg ikke vi kommer i mål *uden* private virksomheder og investorer. Det er en del af løsningen, særligt når der skal investeres så massivt i den grønne omstilling. Det handler om solcelleparker, vindmøller og energieffektivisering, der kræver mere end de offentlige kasser har til rådighed alene.

Men vi skal selvfølgelig være realistiske i forhold til, hvad den private sektor kan bidrage med.

Sådan ser jeg på det.

Hvor meget skal vi så bruge på at mobilisere private investeringer? Når man læser Knud Vilbys artikel i Information kan man få det indtryk, at Danmark bruger en stor del af udviklingsbistanden på at mobilisere private midler.

Det er ikke tilfældet.

Lad os tage Investeringsfonden for Udviklingslande, IFU, som eksempel. Her gav Danmark sidste år 260,5 mio. kr. i udviklingsbistand, ud af et samlet budget på ca. 16 mia. Det er under 2%. Det synes jeg er en rimelig andel.

Dernæst er der spørgsmålet om, hvordan vi bruger disse midler, og hvor mange private investeringer de fører til.

Som det fremgår af samrådsspørgsmålet konkluderer den britiske tænketank ODI i en ny rapport, at en investeret krone fra udviklingsbistanden giver ca. 75 øre i private investeringer.

Er det meget eller lidt? Og hvordan ligger Danmark hvad det angår?

Her er det oplagt, at bruge klimainvesteringsfonden som eksempel, da der også bliver spurgt til den.

Fonden var nyskabende, da den blev etableret under den seneste socialdemokratiske ledede regering i 2014. Det nye var blandt andet den stærke involvering fra pensionskasserne.

I de sidste fem år har fonden blandt andet investeret i vindenergi i Kenya og Mongoliet, solenergi i Chile, Brasilien og Maldiverne, energieffektivisering i Malaysia og vandrensning i Indien. Samlet set har fonden medført en øget kapacitet i grøn energi på knap 600 megawatt eller hvad der svarer til ca. 10 pct. af al den vindenergi, der er installeret i Danmark.

Lad mig uddybe to af eksemplerne. I Kenya står der 365 vindmøller ved Lake Turkana. Det særlige ved området er, at det blæser stort set altid. Helt unikt, med andre ord. Vindmøllerne leverer i gennemsnit 15% af Kenyas energiforsyning og den direkte konsekvens er, at de fossile kraftværker nu særligt bliver brugt til spidsbelastning og når der ikke er vand til vandkraft.

Det har taget 12 år at få det etableret. Aftaler med regeringen, afklaring på jordejerskab, byggeri, osv. Her har private investorer skudt ca. en milliard kroner i projektet. For IFU er det en mindre investering på 88 millioner, men til gengæld var IFU med tidligt og dermed med til at få andre om bord.

Et andet eksempel er fra Indien. Her falder vandspejlet på grund af stigende forbrug. En lokal virksomhed arbejder derfor med at installere vandrenseanlæg til andre virksomheder med en teknologi tilpasset de lokale forhold. IFU har bidraget med 16 mio. kr, men de øvrige 79 mio. kommer fra private. Det giver mulighed for at øge vandudbuddet fremover.

Begge eksempler er fra klimainvesteringsfonden. Det betyder, at der er private investorer med fra start til slut.

Med 275 mio. kr. fra udviklingsbudgettet er det lykkedes fonden at investere i alt investeret ca. 930 mio. kr., altså lidt under en milliard. Ud af dette beløb er 558 mio. kr. eller 60% kommet fra den private sektor, mens resten var fra offentlige investeringspuljer i form af IFU's egne midler.

Dermed har vi i klimainvesteringsfonden sikret halvan- den krone fra private for hver krone vi i Danmark har lagt i fra offentlig side. Som jeg nævnte i indledningen: Træerne vokser ikke ind i himlen. Men jeg konstaterer, at det er dobbelt så meget som det gennemsnit, der fremgår af rapporten fra ODI, hvor tallet som nævnt var 75 øre.

Og lad mig understrege, at de 930 mio. kr. alle er investeret. De er ude at arbejde for klimaet og for bæredygtig udvikling. Så jeg har lidt svært ved at forstå det, når Knud Vilby skriver, at investeringerne er udeblevet. Det er de ikke.

Ud over de 930 mio. kr. i samlede investeringer, så synes jeg også det hører med til historien, at investeringerne ofte har positive afledte effekter. De danske pensionskasser er blandt verdens første på mange af de markeder og sektorer, vi taler om. Får de positive erfaringer med hjem, så vil de fortsætte med at investere. Og når vi investerer i for eksempel vindmøller, så giver det bedre adgang til energi, der er en forudsætning for flere investeringer og jobs.

Der er med andre ord god grund til at være stolt af klimainvesteringsfonden.

Når det er sagt, så er jeg samtidig enig i, at vi kan gøre det endnu bedre. Vi kan blive bedre til at mobilisere private midler – særligt til de fattigere lande. Og vi kan gøre mere for at sikre, at de kommer derhen, hvor der er mest brug for dem.

Det er eksempelvis lettere at tiltrække investeringer til vækstlandene end til de fattigste udviklingslande. Den problematik skal vi selvfølgelig se på, om vi kan gøre mere ved.

[C) Hvordan vil resultatet blive i 2019, hvis den tidligere regerings planer videreføres uændret, hvilke midler vil være til rådighed?]

Så til spørgsmål C om, hvilke midler, der i 2019 vil være til rådighed, hvis den tidligere regerings planer videreføres uændret.

Danmarks samlede klimafinansiering 2019 får vi først fuld klarhed over i efteråret 2020, når tallene er gjort op. Danmark indrapporterer årligt tallene til Europa Kommissionen og hvert andet år til FN's klimakonvention, UNFCCC. Opgørelsen sker i overensstemmelse med klimakonventionens regelsæt for opgørelse af klimafinansiering. Så det er desværre svært at komme med præcise tal på nuværende tidspunkt.

Men der er ingen tvivl om, at klimaet betyder meget for mig. Derfor er jeg også i gang med at se på, hvordan jeg inden for de rammer jeg har, allerede nu kan sætte et større grønt aftryk på eksisterende bevillinger og fremtidige prioriteter.

Eksempelvis arbejder IFU på at udvikle en ny klimapolitik. Det giver mulighed for at øge IFU's ambitioner på klimaområdet og sikre, at det flugter med regeringens linje.

[D) Hvad er regeringens konkrete planer for at sikre et dansk internationalt lederskab for grøn omstilling i kampen mod klimaforandringerne, som der står i regeringens forståelsespapir?]

Lad mig afslutningsvis besvare spørgsmål D om regeringens planer for at sikre et dansk lederskab for grøn omstilling.

Her bliver det centralt at vise vejen med det gode eksempel. Med målsætningen om at reducere CO₂-udledningen med 70 pct. i 2030 har Danmark virkelig taget lederskab, når det kommer til den grønne omstilling.

I forhold til EU vil vi arbejde for, at EU skal være en klimaunion. Det betyder, at vi skal nå til enighed om en målsætning om klimaneutralitet i 2050.

Det vil være et vigtigt mål, fordi det vil hæve barren for reduktionsmålene for 2030 og samtidig vil det kunne rykke verden i en mere ambitiøs retning.

Globalt har vi også grønne ambitioner. Om mindre end tre uger deltager jeg sammen med blandt andre statsministeren i det klimatopmøde, som FN's generalsekretær Guterres er vært for. Her er Danmark blevet bedt om at stå i spidsen for arbejdet med energitransition. Her udviser vi lederskab ved at samle investorer, regeringer og internationale organisationer om at fremme investeringer i grøn omstilling.

Når det kommer til udviklingsbistanden, er jeg som nævnt i gang med at se på, hvordan eksisterende bevil-linger og evt. nye kan udmøntes i en mere grøn retning allerede fra i år.

I forbindelse med finanslovsforslaget for 2020 forventer jeg også at kunne sætte et tydeligt grønt aftryk på udviklingsbistanden fremadrettet.

[Afslutning]

Afslutningsvist synes jeg det er på sin plads at hæfte sig ved, at vi i Danmark har formået at få den private sektor til at arbejde for samfundets mål. Vi har skabt gode jobs, bygget vindmøller og reduceret vores egen udledningen af drivhusgasser. Alt dette sammen med den pri-vate sektor.

Det synes jeg er vigtigt i denne sammenhæng, fordi vi dermed står i en unik position i forhold til at hjælpe ud-viklingslandene frem mod en grøn og solidarisk frem-tid.

Tak for ordet.